

MEDALION

CONSTANTIN COZMIUC

S-a născut la Timișoara, în 1952. Termină Facultatea de Inginerie Chimică în 1977, iar acum este cercetător științific la Centrul de Chimie Timișoara, coautor al mai multor brevete de invenții. Anul 1983 a consemnat, în ceea ce-l privește, un dublu debut: radiofonic, remarcat fiind de A. Rogoz în cadrul emisiunii „Exploratorii lumii de mâine” și publicistic, în paginile fanzinului „Paradox”, al cenaclului „H. G. Wells”. Așa cum apare pe neașteptate cîte o insulă vulcanică în mijlocul oceanului, așa a apărut și Constantin Cozmiuc în lumea SF-ului românesc.

Două lucruri impresionează la el: pe de o parte, maturizarea literară foarte rapidă după debut și, în consecință, afirmarea fără întârziere, iar pe de altă parte, puterea de muncă și tenacitatea. La un an de la publicarea primei proze obține trei premii: Premiul revistei „Ateneu” la Zilele Sadoveniana, pentru eseu, Premiul Uniunii Scriitorilor pentru eseu „Folclor atomic” și Premiul II pentru povestirea „Colții tăioși ai speranței”, ultimele două decernate în cadrul concursului anual de literatură și artă SF. Anul 1985 aduce o nouă confirmare a calităților sale de prozator. Premiul special al juriului pentru povestirea de mai jos în cadrul concursului anual de literatură și artă de anticipație tehnico-științifică. Constantin Cozmiuc se dovedește a fi unul dintre activii susținători ai literaturii SF. Aria sa de preocupări este largă: a scris proză, eseuri asupra literaturii SF (cel intitulat „Folclor atomic” are 300 de pagini și o bogată bibliografie), a scenarizat operele unor autori cunoscuți, a tradus numeroase lucrări de proză și teorie. A publicat în Almanahul Anticipația, „Orizont Magazin”, Almanahul BTT, „Paradox”,

iar la „Exploratorii lumii de mâine” este unul dintre cei mai fideli colaboratori. În prozele sale, lumea reală se îmbină ingenios cu deschiderile fantasticului, iar personajul uman este prezența centrală, ceea ce dă căldură și adâncime psihologică. Pornind de la idei SF de sorginte științifică, tehnologică sau futurologică, lucrările lui Constantin Cozmiuc au remarcabile calități literare și-l impun drept unul dintre autorii cei mai promițători ai generației sale. Am convingerea că peste puțini ani va fi un nume de referință în literatura SF românească.

LUCIAN IONICA

AȘTEAPTĂ-MĂ ÎN VISUL DE MÎINE

CONSTANTIN COZMIUC

*LUCRARE PREMIATĂ LA CONCURSUL DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ DE
ANTICIPAȚIE TEHNICO-ȘTIINȚIFICĂ, EDIȚIA 1985*

MOTTO:

— *La Paris au întotdeauna răspunsul adevărat?*

— *Niciodată, a spus Gugliemo, dar sînt foarte siguri pe greșelile lor.*

(**UMBERTO ECCO:**
„Numele trandafirului”)

Pipăia peretele stîncii. Agățîndu-se de ieșituri, fără să aibă curajul să se uite în jos. De fapt, n-ar fi fost un act de curaj, ci nebunie curată, să-și arunce privirile în prăpastia de sub el, mai ales că știa că are rău de înălțime.

„Cine naiba m-a pus?” gîndi Arion, proptindu-și piciorul într-o fisură. La început, urcușul a fost ușor. O joacă de copil, să te agăți din stîncă în stîncă – fiecare părea o treaptă ce-l invita să meargă mai departe. Apoi începuse greul, piatra era din ce în ce mai netedă și o ambiție prostească îl cuprinse: „Am să le arăt eu de ce sînt în stare!”

Ceilalți îl urmăreau de jos cu luneta, aveau și un aparat de filmat

La patruzeci de metri înălțime a ajuns la concluzia că e destul, toate cunoștințele sale se vor convinge că nu-i chiar un fricos. Dar a privit în jos. Și spaima l-a încheștat de stîncă. Sub el peretele părea drept. Se simțea stupid, ca o muscă pe tavan, își vedea prietenii undeva sub el și avea impresia că, de va cădea, se vor trezi cu el peste cap.

Nu mai putea decît urca. Niciodată n-ar putea ajunge jos, coborînd fără să vadă unde pune piciorul. A mai urcat astfel patruzeci de metri: jumătate de drum.

„În viața mea nu mai calc pe aici!”, își spuse după primii metri de chin.

Știa însă că minte, e a treia oară când promite solemn că nu mai urcă pe munte. Prima dată l-au găsit leșinat pe versantul vestic, o pantă lină, pe unde avea de gând să coboare acum, după ce va ajunge în vîrf. Cauze necunoscute. A doua oară l-au luat cu elicopterul de pe un platou inaccesibil, pe care habar n-avea cum a ajuns. Ultima sa amintire era că adormise în cort.

A doua oară a venit aici încercînd să afle ce s-a putut întîmpla prima dată. Nu a aflat. Acum voia să știe ce s-a întîmplat măcar data trecută. „Poate am să o țin așa toată viața!” își spuse și piciorul îi alunecă, făcîndu-l să simtă că s-ar putea totuși să nu dureze prea mult.

Se redresă cu greu, gemînd și tremurînd. Mîinile lipite de perete încercau să intre în stîncă. Încă un metru... „Mai sînt 39 și am scăpat. Am să-i zic soției să-i spună lui Glad că nu-s acasă... o dată, de zece ori... el m-a înnebunit cu poveștile lui”. Mîna pipăie încet stîncă, găsește o ieșitură, se agăță de ea. Degetele devin albe de efort, mușchii dor. „De fiecare dată vine cu casetofonul, mă înregistrează, iar eu mă ambalez ca prostul”. Piciorul caută un sprijin, a găsit o ieșitură. Acum trebuie să urce. Va aluneca imediat sau la următorul pas? „Ar trebui să te hipnotizeze cineva – îl imită pe Glad cu voce tare –, poate așa îți amintești ceva”. Noroc că n-a găsit pe nimeni, cine știe ce se mai putea întîmpla. Obrazul lipit de stîncă se destinse într-un zîmbet. Se imagina zbughind-o pe stradă, dînd din mîini și strigînd: „cucuriguuu!”.

„Aș da orice să fiu pe o stradă acum...” își spuse cu părere de rău. „Deșteptîi ăia de jos n-au treabă stau și se holbează la mine ca la cinema... senzații tari. Să vina aici, dacă vor emoții”. A mai urcat o jumătate de metru. „Am mai trăit o jumătate de metru”. Melancolia își făcea loc cu coatele. „La naiba! Poate au dreptate băieții, numai eu am putut trece de liziera pădurii... ce-o fi avînd muntele ăsta cu mine?... încă puțin... așa... și!... am mai cîștigat un sfert de metru.”

Glad era printre cei de jos, cocoțat într-un pom, cu luneta fixată pe el și cu aparatul de filmat gata să înregistreze. Ce? Sfere de foc! „Toți le-au văzut, unii chiar au fugit după ele... ale naibii, nu se lasă nici filmate, nici fotografiate, nici măcar desenate”. Toți știau că „nu-i culoarea asta, nici vorbă”, dar care-i, nu putea spune nimeni. „Parcă era mai mare”. Cît? „Nu, nu știu... nu, nu, mai mică”.

Țicnitu' ăla de Iancu... Cică între două puncte sînt o infinitate de puncte. „Bine, mă – îl apostrofă în gînd – crezi că percepem spațiul ca discret?” Nu-i răspunse nimeni, Iancu stătea și el în copac, urmărindu-l cu binoclul. „Discret sînt eu, știi tu, atunci cînd i-am zis nevastei să spună că ai fost la

noi... Gata, tac!”.

Mîna întîlni o fisură în stîncă. Adîncă, să-ți tot bagi degetele în ea, să te știi în siguranță. Departe de perspectiva zborului. „Aici stau! O mie de ani!... Dar cine-mi dă de mîncare?” Se imagină o clipă petrecîndu-și viața acolo, agățat de stîncă și hrănit cu furtunul, fără grija de a se scula la oră fixă, tramvai, aglomerație, autobuz, iar aglomerație, servicii, ședințe, costum, „ia și cravata”. Aici poate nici nu trebuie să mai doarmă. „Hai, mă, urcă, nu te blegi la capăt de drum!” Din cînd în cînd îi prindea bine o auto-mustrare, caldă, tovarășească. De la om la om. „De la om la persoană!”, auzi din spate. Nu se întoarse, nu era, desigur, decît vîntul și imaginația.

„De fapt, de la Gelu a început totul. Indiscreții la un pahar”... Stîncă rece avea o proeminență în dreapta, se întinse și reuși să se prindă de ea. Acum piciorul stîng. „Ce baruri – se revoltă, ca în fața nevestei –, merg și eu duminică dimineața la o cafea.” „Trei, patru... și se urcă tensiunea, bei un coniac să-ți scadă, vorbești prostii, ești credul.” Vocea din interiorul său devenea obraznică. „Ești un măgar – îi spuse –, o singură dată am băut și eu și...” „Te-au dus cu taxiul...” „Lasă asta, prea era interesant, ascultă numai...” Și scenele din duminica aceea liniștită începură să i se perinde în fața ochilor. Le vedea aieva, chiar prea reale, dar nu sesiză asta. Începea să nu mai reziste...

*

Cafeneaua aglomerată gema de lume și de fum. Din difuzoare izbucneau răcnetele unui grup contorsionist, judecînd după imaginile de pe ecranele cîtorva televizoare, instalate în punctele cheie ale localului Peste rumoarea continuă se auzea din cînd în cînd o voce autoritară: „Trei cafele și-o varză cu cremă!”

Într-un colț, un bărbos cu părul alb gesticula cu ceașca de cafea, din care cădeau stropi de lichid incolor cu miros de spirt. Bătrînul se certa cu lumea, agitîndu-și barba căruntă ca pe un drapel războinic:

— Și voi credeți că dacă vine primăvara o să fiți mai deștepți? Nu în toate mințile înmuguresc ideile!

Sorbi ceașca dintr-o dată, se strîmbă și se așeză cu ochii țintă în becurile orgii de lumini.

Gelu intră căutîndu-și grupul din ochi, salutat cu exclamații voioase:

— Unde umbli la ora asta? Pîna și servitoarele s-au dus să se culce... Mă rog, cele care au găsit unde.

Bărbosul țîșni în picioare:

— Domnilor, motivația filozofică a faptului este esențială! De ce-ul, domnilor, este o întrebare care l-a chinuit pe om de când s-a ridicat în două picioare! Vorbeam de om, nu de voi! Voi vă tîrîți în patru labe!

Se așează hotărît la măsuta lui izolată în colțul în care chelnerițele adunau ceștile, făcînd un gest larg cu mîna spre mulțimea indiferentă.

Gelu se așează surescitat la masă și încercă să capteze atenția:

— Am o bombă!

— Dezamorsează-o! i-o taie cineva.

Gelu îi trată cu sictir.

— Ați auzit ce s-a întîmplat săptămîna trecută?

— Am auzit! Chestia cu OZN-ul care ți-a aterizat în curte.

— Bancuri. Vorbesc serios!

— Ce bancuri, știe toată lumea. S-a anunțat și la „Faptul divers”. Citația pentru divorț e dată la mica publicitate!

— Pușchea pe limbă-ți spuse Gelu după un moment de ezitare.

— Mai vorbești? După ce te-a prins nevasta cu extraterestra blondă leșinată în brațe? Sărmana... fără costumul spațial pe ea. În mediul nostru lipsit de amoniac. E normal să nu te creadă că a venit din altă lume, ca să te scape de prietenii nefaste!

Gelu hohoti alături de ceilalți. Bărbosul ascunse repede o sticlă sub masă și se ridică, scoțîndu-și pieptul în evidență a bărbăție:

— Să nu aveți încredere în blondele de pe alte planete! Ele după Kant, sînt inexistente rețineți i-ne-xis-ten-te! doar o percepție a creierului vostru molatic de inexistenți Mie nu mi-e frică de ele! Sînt prea prost pentru blonde. He, he – rîse în barbă și spuse pentru sine: „Așa le fac eu să creadă, sărmanele.”

Pronunța cuvintele retoric, accentuat, absent la hărmălaia și indiferența clienților, obișnuîți cu el.

— Mai țineți minte versantul ăla pe care ne-a prins noaptea anul trecut? Încercă Gelu să povestească.

— Cum să nu! Unde ne-a prins ploaia aia zdravănă! Dacă n-aveam cu noi „combustibil” ajungeam tuberculoși acum.

— Lasă, că nici așa nu ești departe, lansa cineva ceva ce i se părea a fi o idee.

— Ei bine, acum o săptămîină a murit un tip acolo!

— Cine? întrebă Arion înfiorat.

— Nu-i de-al nostru, era un nordic. Venise cu doi amici.

— Se mai întîmplă, soarta unde te ajunge.

— Măi. Ar trebui să-ți lași barbă și să te muți la „separé” lîngă ăla...

— Cei doi sînt internați la „glumeți”, reluă Gelu povestirea.

Auzind ultimul cuvînt, bărbosul se eclipsă prin bucătărie.

— Da’ ce? Au devenit o raritate? se miră cineva de la masă și făcu un semn cu capul în direcția perdelelor care se clătinau, trădînd graba cu care dispăruse bărbosul boem.

— Am un amic acolo, continuă Gelu. Nu internat, ci doctor, preciză el văzînd un început de zîmbet.

Într-un colț, se auzi ceva despre diferențe.

— El mi-a povestit, dar pst! nu spuneți nimic nimănui, numai nevestelor, că și așa știe tot orașul.

Printre faldurile draperiei se ghicea o mișcare. Apăru bănuitor capul bărbosului, apoi se retrase strategic.

— Tipii sînt într-o stare jalnică, urmă Gelu. Cum scapă singuri se bagă sub masă și dîrdîie de frică, urlînd de parcă i-ar strînge ursul în brațe. Și de ce credeți voi că le e frică? De bec! Cum aprinde careva becul, cum le zboară ’telectualu’ aiurea. În rest, n-ai treabă cu ei, stau cumiști, vorbesc calm, ca noi...

— Dacă vorbesc ca noi, e clar.

— ...Așa i-au și băgat acolo. Cică atunci cînd au dat cu numitu’, cum se face în cazuri din astea, s-a lăsat seara și a trebuit să aprindă lumina. S-au adunat ca la urs, să-i vadă pe ăia speriați de mingile de foc. I-au dus la glumeți ca să-i calmeze, dar totul ține pînă la bec...

Văzînd că nu-l paște nici o primejdie, bărbosul își reluă locul căutînd ceva sub masă.

— Dar tipu’ ăla cum a murit?

— Ajung și acolo...

— În ritmul ăsta o să ajungi mîine, spuse Glad, făcînd pe supăratul. Ce faci tu e șou-bișniț, nu povestire...

— Ei bine, au ajuns la marginea unei păduri, în față era o porțiune mică stîncoasă, apoi începea un urcuș, terminat cu un perete abrupt. Pe partea cealaltă se poate urca în voie, e ca un deal, m-am uitat pe hartă.

— Da, știu, interveni Glad, am văzut peretele dimineța, după ploicica aia păcătoasă. E al naibii de drept. Nu era departe de noi, cam... doi, trei kilometri.

— Așa e. Tipului i-a cășunat să urce pe perete. Ceilalți n-au apucat să-l oprească. A rupt-o la fugă și nu l-au mai putut prinde. Apoi au apărut din senin o puzderie de mingi luminoase și au început să danseze în jurul lor. Cei doi s-au speriat și s-au oprit, dar tipul fugea înainte. Și dintr-o dată a luat foc!

— Haide, Gelule, lasă-te de poante slabe, cum să ia foc? Doar n-o să-mi spui că era Giordano Bruno!

Gelu, captivat de povestire și de atenția cu care era urmărit, nu mai auzea nimic.

— Amicul meu de la glumeți zice că numai văzându-le mutra, când povestesc asta, nu-ți mai trebuie filme de groază cât trăiești. Uite, am o poză cu ei, mi-a dat-o doctorul.

— Brr... făcu cineva de la masă, chiar că parcă au văzut pe dracu'.

— Mingile de foc i-au înconjurat, continuă Gelu. Și parcă încercau să-i oprească. Ei au rămas ca bătuți în cuie, nu mai gîndeau nimic, holbau numai ochii, îngroziți. Amîndoi spun că în clipele alea se putea zări o figură omenească, un tip bărbos cu un coif straniu pe cap, apoi cel care fugise s-a oprit, s-a întors spre ei încercînd parcă să spună ceva și, deodată, a început să lumineze și a luat foc. A ars în cîteva secunde, mingile de foc încercau parcă să-l alunge, cel puțin așa susțin ceilalți.

Apoi au zbughit-o, coborînd muntele în timp record.

— Asta-i tot?... Anchetă?...

— Doar nu te iei după doi zbanghii speriați de becuri, sigur că a fost anchetă. Numai că... n-au găsit decît un pumn de cenușă, un craniu calcinat, cît o minge de tenis...

— E clar, ei i-au dat foc!

— Mda, spuse Iancu ironic, au vrut să-i fure oile...

— Nici vorbă, continuă Gelu doct, în cazuri de incinerare normale craniul explodează, nu se micșorează.

— Am o idee, sări Glad, hai să mergem la vara pe urmele lor!

— La naiba, sări Arion, de ce tocmai acolo? E plin de șerpi!

Bărbosul sorbi o noua ceașcă și se ridică în picioare, începu să se plimbe printre mese, gesticulînd și vorbind unui auditoriu imaginar. Vocea avea o tonalitate sinistră.

— Șerpilor, domnilor, nu există decît pentru cei pe care-i mușcă! Numai vipera albă există pentru toată lumea, pentru că ea-și mușcă coada și sfidează timpul! Și pe voi! Pe toți ăia care n-au văzut-o și n-or s-o vadă niciodată...

*

Mîna stîngă amortește. Nu mai poate sta. Va cădea. Trebuie să urce, e singura șansă. Dreapta găsește o fisură. Se agață de ea, în timp ce piciorul stîng se proptește în ceva. Se ridică încet, în două puncte de sprijin, căutînd

cu o mână o altă fisură de care să se agațe. Piciorul drept găsește un punct de sprijin. Acum un sfert de ceas acolo îi era mîna. Acum șapte ore abia răsărise soarele și era jos, acolo unde îl trage gravitația, fir-ar ea a dracului! „Te trage pămîntul la el... ia nu fii atent, să vezi numai cum ajungi jos, mai jos decît crezi. Mîna! Piciorul!... Încet, așa, acum!” Oftă ușurat. „Mai vezi-ți de alții, mai jos de pămînt tot nu cad!”

Nu privea decît în sus. Începu să-și imagineze că de fapt nu urcă, ci coboară într-un hău albastru. Se simțea mai bine așa. Nu-l mai dureau degetele rănite de stîncă, picioarele parcă aruncau balast. „O să zbori, amigo! Ce naiba ai crezut că găsești aici? comoara lui Dromichete? Pe Ileana Cosînzeana?” „Taci, mă!”. „Da, știu, ești însurat”. „Mă enervezi!”, „Nu mai spune, dă-te jos!” O ieșitură în stîncă. „Să fiu în locul nevastei, ți-aș pune valiza la ușă...”

Începu să scruteze îngrijorat distanța rămasă de parcurs. Ceva mai puțin de douăzeci de metri. Proeminente, cîte vrei. Și fisuri. „Ca pe bulevard, acum începe plimbarea!” Simțea un nou imbold, mușchii au devenit mai puțin încordați. Se destinse, încercînd să fredoneze un cîntec: „Și-am să-mi iau mașină micăăă. Și-o s-o țin trasă la scarăăă!”

Își auzea vocea răsunînd puternic, cu ecou. „Taci, bebi, mai stîrnești o avalanșă.. Ce mașină?... Acum ți-ai găsit?” Mai bine repară robinetul în baie, mai stai pe-acasă. Fiică-ta nici n-o să te mai cunoască!”

Cincisprezece metri. În mod cert atîta mai are. Dar dacă dincolo... O, nu!... Oricum, panta va fi mai dulce. Atenție la picior! O piatră se rostogoli în prăpastia de sub el. Rămase agățat în mîini, cu grija ridicolă ca eventualul ghinionist să aibă cască de protecție. Picioarele au găsit un sprijin. Alt reazem pentru mînă. „Ascensiunea asta e ca viața, urci din fisură în fisură, te chinui, mai pierzi teren, și ajungi pe nesimțite sus”. Rîse. „Și apoi te dai de-a dura! Eterna reîntoarcere.... Filozofie de pahar, asta-i!” Încă un efort. „Vezi, dacă n-ascuți pe alții mai bătrîni ca tine... Cine n-are bătrîni să-și cumpere, asta-i!” Un pas, un adevărat pas. „Uite unde-mi stătea înțeleptul, cocoțat pe munte!”

*

Ieșiseră din sat, lăsînd în urmă mormîntul pe care cineva pusese o placă de marmoră cu inscripția „VOI MERGEȚI UNDE VREȚI, EU VĂ AȘTEPT AICI”. Moșneagul stătea rezemat într-un toiag, privindu-i cu ochi vii.

— Bună, taicule. Ce mai e nou?

— Bună să vă fie inima, feciorilor! Da' văd că nu vă astîmpărați! Ori ați prins drag de locurile astea?

— Frumoase, într-adevăr. De, încercă Arion să-și acomodeze limbajul, și noi ca orășenii, venim vara la munte.

— Apăi, dacă vă place atîta, de ce nu vă mutați aici? Ochii moșului aruncau sclipiri șăgalnice. Vă faceți o casă colea, în capul satului... Că și io am stat douăzeci de ani la oraș și mi-o fos' d-ajuns. Încă la vîrsta mea nu-mi trebă tutun dă cît fum am înghițit Făcu o pauză, studiindu-i atent. Și voi? Dac-ați văzt c-ați scăpat o dată. Ce-ați zis voi? „Hai să mai merem o dată și încă o dată”. Mă feciori, mă, stați voi la casele voastre și nu vă mai jucați cu ielele, că ulciorul nu mere de multe ori la apă, și-i păcat de voi și de copilașii voștri, că vă văd oameni așezați și cu carte...

— Lasă, taică, doar și matala fugeai după iele în tinerețe.

— Ei, băiatule, care fecior nu fuge după cai verzi pe pereți...

Gelu se apropie de Arion și-i șopti:

— Știi cîți ani are?

— Nu.

— O sută patruzeci, am întrebat la primărie...

Arion se apropie de bătrîn și-i oferi o țigară. Moșul luă pachetul, îl mirosi îndelung, apoi îl restitui fără să se servească. Nu insistă, se așează pe o piatră lîngă moș.

— Spune-mi, te rog, taicule, le-ai văzut?

— D'apăi cum nu? Cine nu le-o văzut la noi?

— Da' de ce n-ați spus la nimeni?

— Cine se uită la ce spunem noi? I-am zis la unu care venise cu o sculă d'aia nouă, de prins vorbele, și m-o ascultat, ne-a luat în chip pe mine și pe baba mea...

— Tinerică, șopti Gelu, cu patruzeci de ani mai mică decît el, puștoaica...

— ...Și dus a fost. De la noi mulți or fo' în oraș, știm ca astea îs basme, povești de spus la prunci... Ne facem de rîs.

— Și cum or fost ielele?

— D'apăi cum să fie, ia așa, cum le-ați văzut și voi, le-o întoarce bătrînul vioi. Nimeni nu le poate povesti, ori prinde chipul... Și spuneți așa, iară mereți?

— Iară! Pînă vedem ce-i cu ele.

— Da de pruncu' ăsta, și mîna bătrînului se puse pe umărul lui Arion, s-aveți grijă, că pe el ielele îl lasă, și pînă ajunge la „moșu nost” multe pri-mejdii îl caută.

— La cine s-ajungă, taică? sări Iancu.

— La „moșu nost”, c-așa zic bătrînii, că-n munte stă moșu’ nostru, a lu’ toți. Da’ nu s-arată la nime... Io zic să mereți acasă.

— Dacă am ajuns pînă aici nu ne mai întoarcem, mergem mai departe.

— Apăi, s-aveți noroc!

Bătrînul rămase mult în urmă, dar Arion îi simțea încă privirea vioaie în ceafă. Peste culmi împădurite li se arăta în față Piscul Ielelor.

*

Mai are puțin, cam opt metri. „De ce naiba numai pe mine mă lasă mingile alea luminoase?... Ce-or fi avînd cu ceilalți?” Vocea din interior îl luă peste picior: „Te văd așa. Mai sărac cu duhul, mai zbanghiu, cum ar spune Glad... Ca mîine ajungi și tu la glumeți, mirîndu-te tîmp că ceasul electronic nu ticăie”.

Nu-i acordă nici o atenție. Știa că e tot el și că în clipa în care îl va considera un necunoscut va fi jale mare în familie. Îi plăcea dialogul acesta interior. Avea unele avantaje, cînd se plictisea de interlocutor putea să-i spună liniștit „Ciocu’ mic, că sperii peștii” și celălalt eu se replica, unindu-se jignit cu sinele. Încă o piatră. Îl va ține? „Oare mama știe că vorbesc singur?” Nu-și bătu prea mult capul cu problema asta. Privi în sus, încercînd să ghicească dacă mai are mult. „Tot așa, pîș, pîș, o să ajungi mîine”. Privi peretele și-și răspunse: „Nu vezi că stîncă e înclinată? Pîș, pîș ori cosinus de alfa!” Îl apucă o poftă nebună de rîs. Tensiunea nervoasă se descărca în hohote homerice, care se rostogoleau din piatră în piatră într-un ecou prelung. Ochii fixau culmea, aflată la cinci metri. Stîncă se apleca puțin și neregularitățile ei închipuiau o scară. Iar el rîdea nebunește, zvîcnind pe piatra golașă. Văzu o floare de colț țîșnind dintr-o crăpătură spre soare și rîse fericit că nu-i singur pe piatra asta bătută de ploaie. Rîse și soarelui, dîndu-și capul pe spate, ducîndu-și mîinile la burtă și zvîcnind din picioare.

Cerul se roti larg și văzu stîncă depărtîndu-se de el.

*

Hohotele ajungeau pînă la ei. Gelu, urcat în vîrful unui brad, stătea cu binoclul ațintit spre culme.

— Ce face? strigă Iancu de jos.

În jurul lui roiau cîteva globuri de foc. Le alunga cu mîna, ca pe muște.

„Mai potoliți-vă odată. Nu mă duc, nu vă fie frică, nu mă duc nici să mă picați cu ceară!” Se opri o clipă, înciudat că mingile nu-l ascultă, apoi mai strigă o dată:

— Ce face. Ce se aude?

Glad privi prin lunetă. Stătea cocoțat pe un pom vecin cu al lui Gelu. Se întoarse spre el și făcu un semn cu arătătorul în dreptul tâmpiei:

— Rîde!

— Ce? strigă lăncu de jos.

— Rîde, domnule, rîde! Îi arde de rîs!

— De ce rîde?

— De unde vrei să știu eu?

— De ce ți-am dat transfocatorul? Filmează-l!

Zumzetul aparatului de filmat îi atrase atenția lui Gelu. Privi spre Glad și-i văzu chipul schimonosindu-se dintr-o dată. Păstra aparatul de filmat îndreptat spre pisc, dar gura i se deschise și un urlet disperat păru că sperie pînă și sferile de foc.

— Arioaneee, nuuuu!

*

Inspiră aerul proaspăt și se uită în jur. La doi metri de el – stîncă. La optzeci de metri în jos – vîrfuri ascuțite de piatră. În sus? „384.000.000 pînă la Lună, dar eu merg în direcție opusă”. „Nu-i de glumă, ai sfeclit-o”. „Așa se pare, dar nu pot să cred. Oricum. Avem aceeași soartă”. „Asta te încălzește?” Capul îi era îndreptat în jos și văzu sferile de foc țîșnind din-spre locul unde-și lăsase prietenii drept către el.

„N-apuc să cad, astea mă incendiază”. Sferile dansau haotic în jurul lui. Atunci își dădu seama că viteza căderii este extrem de mică. „Din cauza lor? Nu. E un fenomen psihologic, mi se pare numai. Timpul interior se dilată enorm în clipele de încordare. Eu cad normal, după formula lui Galileu. Aia cu radicalul... și fără ea tot așa aș cădea, doar gîndul aleargă mai repede. Ultimul cadou al naturii.” I se părea că încremenește în aer, dar presiunea constantă din față îi spunea că totuși cade. Apoi ceva din interior începu să se retragă, ca și cum ar crește din el, înapoi pe stîncă, rîzînd. Coborînd spre bază, șerpuiind printre pietre, spre tabără.

Totul era schimbat, Soarele a devenit o dungă lată, muntele cîștigase parcă o altfel de dimensiune, copacii creșteau într-o direcție nouă, ca și el. Un șarpe lung străbătîndu-și drumul care de fapt era însăși viața lui de-a-ndăratelea, printre alte tîrîtoare cu forme nemaivăzute, în timp de

picosecunde, care înghițeau ani, zeci de ani și se opri la ultima amintire din creșă.

Își parcursese astfel viața de câteva ori, uimit de corelațiile subtile ale evenimentelor. Perspectiva propriei ființe, văzută dinspre copilărie spre clipa căderii, îl fascina. Un șarpe fantastic, cu capul suspendat undeva deasupra unui hău, și coada într-o obscură încăpere a unei creșe. Numele șarpelui: Arion. Rămase câteva clipe în adolescență, ademenit de atmosfera veselă din jur. Învăță din nou să asculte muzică, sunetele le putea vedea, izbucnind în forme colorate ce-i mîngîiau, dîndu-i senzații neîncercate pînă atunci. Vocea sinelui se însenină din nou: „Ce-ar fi să rămîi aici? N-ai decît să-ți muști coada...” „NU! Te simți bine, poți retrăi fiecare clipă de cîte ori vrei, să despici firul în șase pentru fiecare clipă a vieții. Dacă rămîi, am să te învăț cum să parcurgi drumurile celorlalți...” Un capăt în creșă, celălalt în prăpastie. Ce poate alege? Privi din nou spre stînci. „Am înțeles – își spuse –, ai obosit prea devreme. Dacă accept, pe nesimțite trupul șarpelui se va micșora spre coadă. Nu, băiete, o să mai ai de lucru cu mine!”

Distanța pînă la bolovanii de sub el se micșora sensibil. Peretele stîncos se mișca lent, imaginea îi dădea fiori. Se mai privi o dată, contemplînd succesiunea de imagini contopite care răspundeau la numele lui. „Ca la telefon”, își spuse, apoi mai făcu o ultimă inspecție vieții, întorcîndu-se în prezent, văzînd cu o undă de regret cum trecutul se dizolvă.

Aerul năvăli cu putere, sufocîndu-l. Hainele îi fluturau, se scufundă în întuneric cu senzația acută că intră în ceva moale, calduș, în care se afundă încet, se oprește și plutește pe o apă albastru-verzuie.

*

Au primit bobina în tăcere, cu senzația că țin în mînă o urnă funerară. Ofițerul îi salută scurt, apoi plecă.

— L-ai văzut? întrebă Gelu.

— Pe cine? răspunse absent Glad.

— Filmul, l-ai văzut?

— Nu. Cînd să-l văd? Doar ei l-au dezvoltat, acum l-am primit.

— Aș vrea să-l proiectăm, să-l... așa... ca un omagiu Apoi să-l dai soției lui.

— Haideți la mine, cred... cred că e bine așa.

Priveau filmul cu atenție. Transfocatorul era foarte bun. Arion ocupa aproape tot cadrul. La un moment dat, ochii lui priveau țintă spre ei. Toți plecară capetele. Se simțeau vinovați că l-au lăsat singur. Cînd și-au ridicat

privirile, Arion dispăruse de pe ecran.

— Unde-i? întrebă Iancu.

— N... nu știu, răspunse Glad încurcat

— Dă filmul înapoi!

Glad scoase bobina și începu să ruleze filmul invers.

— Crezi că dacă nu-l lăsam?...

— Cum să nu-l lași? Ce-i copil?

— Dar dacă mergeam și noi cu el?

— Cine ne-ar fi lăsat? Doar știi că sferile făceau perete în fața tuturor, numai în fața lui – nu. Am crezut că, cine știe... îl protejează.

Glad porni din nou aparatul de proiecție. Mai erau douăzeci de metri pînă la vîrfurile ascuțite ale stîncilor, cînd Arion păru pur și simplu că se dizolvă în spațiul din jur. A devenit ușor translucid, apoi o fracțiune de secundă păru că se oprește și se topi pur și simplu din cadru. Restul filmului arăta peretele gol.

— Ce-i asta? întrebă Iancu.

Nu-i răspunse nimeni. O speranță nelămurită li se instalează în suflet.

*

Deschise ochii încet, ferindu-se să facă orice mișcare. „Cum naiba am scăpat?” Din prima clipă a revenirii conștiinței, amintirea căderii i-a inundat memoria. „Poate încă n-am ajuns jos...” Dar duritatea și răceala stîncii pe care era culcat îl contraziceau „Deci am căzut și am scăpat. Asta da, baftă... E noapte acum, sau am orbit?... Se ridică încet, nu-l durea nimic. Undeva în față, o pată luminoasă îl atrăgea ca un magnet. Porni într-acolo.

Abia cînd a ajuns în apropierea deschizăturii și-a dat seama că se află într-o peșteră. Privi afară, aplecîndu-se cu prudență. Peisajul îi era cunoscut, aceeași munți în zare, aceleași stînci sub el. Pomii însă erau alții, culoarea fantastică a cerului depășea tot ce întîlnise în natură pînă acum. O clipă zîmbi imaginîndu-și că a căzut într-un tablou.

Sub el se căsca prăpastia, cu drumul ei sinistru spre neființă, pe care jocul de neînțeles al sortii i-l refuzase. „Ce noroc”, murmură, „mai întîi să văd unde am nimerit, apoi o să analizăm și cum.” Mîna îi tremura, senzația de cădere îl părăsea cu greu. Tresări, își ciupi obrazul și răsuflă ușurat. O clipă îi trecuse prin minte că visează în timpul căderii.

Începu să perceapă detalii în întunericul din jur. Din pereți părea că se revarsă o lumină ușoară. Contururile se ștergeau, pierînd într-o ceață lăptoasă. Singura emoție era o neliniște vagă, pe care o percepea, ca și cum

ar fi a altcuiva. Se lovi de o masă, sau ceva asemănător, îi pipăi suprafața călduță și obosit se întinse pe ea. Treptat, o liniște plăcută îi inundă cotloanele cele mai ascunse ale ființei, potolindu-i tremurul ușor al mușchilor, ușoara agitație a gândurilor. Corpul dormea supravegheat de mintea trează, încremenită în uimirea de a descoperi că percepe lumina cu ochii închiși.

„Oare unde sînt?” Gîndurile se puneau în mișcare încercînd să găsească analogii prin cotloanele memoriei, fără rezultat însă. Stranietatea locului i se revelă brusc, făcîndu-l să tresară puternic, la fel ca atunci cînd, înainte de a adormi, ți se pare că aluneci și încerci să te redresezi. Mîna îi căzu peste marginea mesei și degetele au început, instinctiv, să pipăie ornamentele. „Parcă ar fi niște butoane aici...” „Ai grijă, cine știe ce comandă!” „Ce să comande, unde te crezi, la NASA?” A apăsat instinctiv, așteptînd cu teamă să vadă ce se va întîmpla. „Ar fi culmea să-mi pice ceva în cap!” Se auzi un sunet continuu, supărător, ca o sonerie isterică pornită cu cinci minute prea devreme și lumina se stinse, lăsîndu-l într-un întuneric comparabil doar cu cel primordial.

*

Satul rămase, pașnic, în urma lui Glad, la fel ca ieri. Cînd urcau veseli, el, Iancu, Gelu și sărmanul... Moșneagul părea că-l așteaptă, proptit în ciomag, cu ochii ațintiți în zare spre piscul golaș. Din satul rămas în vale se înălțau norișori de fum și un cîntec prelung: „Gugu-lan cu car cu meree...” Glad nu-l auzi. Ajunse gîfîind lîngă moșneag și se trînti pe o piatră.

— Bună ziua, taică.

— Bună să fie și a dumitale da' ce ai de ești așa trist?

— N-ai auzit? Arion a murit!

Bătrînul îl măsură cu un aer neîncrezător.

— Am auzit eu ceva, că ar fi căzut de acolo de sus, dar nu că ar fi murit.

— Dar taică, sînt aproape o sută de metri!

— L-ați văzut voi mort?

— Nu.

— I-a găsit cineva trupul?

— N... Nu

— Apăi, unde să se piardă? N-are cum, sînt bolovani acolo jos... și să știi de la un om bătrîn că pînă n-ai văzut pe cineva mort, se cheamă că-i tot viu!

— Dumneata ai fost acolo?

Ochii moșului îl fixară o clipă, încercînd să-i pătrundă sufletul. Glad nu se feri, privind în porțile albastre ca două ochiuri limpezi de apă.

— Am fost, spuse bătrînul după cîteva clipe.

— Și? Te-au lăsat ielele?

— M-or lăsat... da' nu pînă sus, numa' pînă la stîncă.. D-aia zic, că dacă l-or lăsat pe fecior să urce, apăi nu poate să moară... numa' dacă n-asculta de ele, da' el era om cu judecată

— Dar unde poate să fie?

Glad îi povesti moșului cum a dispărut Arion, înainte de a atinge pămîntul. Bătrînul se învioră:

— Vezi? Ce-ți spusăi?

— Dar unde poate fi?

— Apăi prea multe nu știu nici eu. Io nu mi-s decît un moșneag nevolnic, de unde ai vrea să știu? Am mai auzit tot așa că ar fi dispărut cineva.

— Cine? Cînd?

— Nu știu, vorbe din bătrîni, zice-se că ar fi ajuns undeva departe, în țara fără de moarte.

Auzindu-l pe moș, lui Gelu îi venea să plîngă. Nu de basme avea nevoie, ci de un indiciu, cît de cît palpabil.

— Lasă asta, moșule, îi spuse arțăgos, unde să nimerească? Nu-s decît munți și dealuri pe aici, nici o țară fermecată...

— O! Da' cîți n-or căuta țara asta... Pe vremuri, cînd strămoșul meu era prunc, or săpat sub munte, da' tot fără folos.

— Nu înțeleg.

— Apăi dac-or văzut că ielele nu-i lasă pe pămînt or săpat sub munte pînă or ieșit pe partea ailaltă. Unii or zis că muntele e gol pe dinăuntru și plin de comori, pe care le păzesc ielele, da' nu s-o ales nimica de munca lor...

— N-au găsit nimic?

— Nu, ș-atunci s-or dus cu toții în treburile lor.

Gelu se ridică, îl salută pe bătrîn și porni spre sat, unde-și lăsase mașina. Nu aflase nimic esențial, doar asigurările inconsistente ale bătrînului. „Superstiții”, își spuse.

*

O formă umană se degajă net de întuneric. „Visez, își spuse Arion, e un simbol, omul întotdeauna a vrut să risipească întunericul, omul este o ființă antientropică.” Forma, ușor luminoasă, își accentua contururile. „Un om

fără vîrstă! Pot să-i dau oricît, între 30 și 70 de ani.. Ce vis ciudat.” Închise și deschise ochii de cîteva ori. Vedenia nu dispărea și abia atunci realizează că se află în picioare. Făcu cîteva pași, se apropie de om și-l atinse. Pleoapele se ridicară. Dezvăluind doi ochi albaștri, vii și cercetători. Arion se dădu un pas înapoi și i se adresă șoptit:

— Bună ziua, nu vă supărați, n-am vrut să vă deranjez... dar am căzut și... nu știu cum am ajuns aici.

Nu era speriat, cei puțin nu prea tare. În definitiv, de ce era mai rău scăpase, văzuse moartea cu ochii apropiindu-se vertiginos spre el. După cîteva clipe, omul îi răspunse, căutîndu-și în mod vizibil cuvintele:

— Mă bucur că te văd... De multă vreme nu a trecut nimeni pe aici.

— Mulțumesc, nu vreau să vă deranjez, aș vrea să plec, prietenii mei m-au văzut căzînd și sînt îngrijorați...

— Nu-ți fă probleme, asta a fost ieri. Azi e o zi nouă, să o primim cum se cuvine, fără grijile trecute.

Arion rămase o clipă pe gînduri: „Atît de mult am stat leșinat?”

— Se vor duce la mine acasă, șopti el, au s-o anunțe pe soția mea... copilul... trebuie să plec imediat!

— Nu te grăbi, este vreme destulă pentru toate. Îți promit că oricît vei sta aici o să ajungi înaintea lor acasă... Dar mai întîi hrănește-te... Uite, ia cana.

Îl întinse un vas cu motive stranii, cu toarta închipuind un șarpe ce-și mușcă coada.

— Bea, îl îndemnă blînd.

— Ce-i asta? îl întrebă Arion, vag neliniștit.

— Un fel de mîncare, are să-ți placă, unii îi spun „ambrozie”, deși e departe de băutura zeilor. Are să-ți placă, bea!

Bău lichidul parfumat cu o aromă ce părea a strînge miresmele tuturor florilor din lume, simțînd cum i se împrășteie în corp o vigoare necunoscută pînă atunci.

În jurul lui se făcu lumină. O încăpere largă, cu cîteva scaune cioplite în stîncă, cîteva firide în perete, în centrul camerei masa de pe care se ridicase fără să știe cum, din direcția ei se deschidea un tunel, cel pe care intrase, desigur.

— Unde sînt?

Omul se hotărî cu greu să răspundă. Îl măsura calm pe Arion, scormonindu-l cu privirea, făcîndu-l să se simtă ca un prunc nou născut, întins pe blana albă pe care tocmai a udat-o.

— E secret? insistă Arion, voit naiv.

— Nu, nici vorbă. E... o pată albă. Un fel de „nicăieri”, dacă vrei. Un „niciunde”. În care din fericire ai nimerit, tocmai cînd aveai mai mare nevoie.

Arion surîse, înduioșat de grija gazdei sale de a nu-l șoca. Era convins că nimerise într-o „zonă secretă”, sau ceva de genul acesta. O idee nu-i dădea totuși pace: „Cum se poate ca zona să fie pe VERTICALĂ? Și încă într-un loc pe care l-am mai parcurs o dată, cînd am urcat?” Surîsul îi dispăru. O cută adîncă i se ivi între sprîncene.

— Am să-ți spun, se hotări omul, deși nu cred că te voi convinge... Ești în afara spațiului și timpului.

„Ori el e nebun, ori eu sînt în comă”, gîndi spontan Arion.

— Din fericire, nu ești în comă și asta pentru că drumul tău intersecta una din căile ce duc de la mine spre lumea voastră. S-a întîmplat să coincidă în timp.

— S-a întîmplat? murmură Arion zăpăcit.

— Cu puțină fantezie, întîmplările se pot aranja, îi răspunse omul zîmbind.

„Cum aș putea să mă conving că nu aiurez, că nu e doar o ultimă zvîcnire a conștiinței trupului zdrobit de stînci?” Arion gîndea concentrat. Se ciupi pe furis de picior și zîmbi mulțumit. Apoi realizează că de fapt putea face asta și în vis și surîsul dispăru.

— Nu te mai chinui atît, îi spuse omul prietenos, te asigur că ești viu și nevătămat și...

„Oare el e real? Orice mi-ar spune poate fi imaginația mea.”

— Mai întîi ar trebui să mă ascuți. Nu mă miră îndoiala asta a ta. Șocul căderii te-a zdruncinat destul de serios

Zărind privirea posomorîtă și bănuitoare a lui Arion, omul rîse, încercînd să-l liniștească:

— Mă refer la șocul psihic, apoi interferența cu cîmpul zonei în care te afli acum, grație căruia ai ajuns în afara a ceea ce voi numiți „continuu spațio-temporal”.

— Primiți și reviste aici? se interesă Arion ironic.

Omul nu se supără. Îi plăcea acest oaspete, care-i căzuse în vizită la modul propriu și care, convins că este în agonie, mai găsea încă resurse pentru a fi ironic cu sine însuși. Cum poți convinge pe cineva că ceea ce vede nu este vis? Imaginația poate crea orice imagine, orice gînd, chiar și acela al visului în interiorul unui vis. Orice senzație, o ciupitură banală sau palma unui interlocutor care vrea să te convingă de realitatea lui.

Arion îi auzi gîndurile. Le-a crezut mai întîi ale lui, dar vocea interioară

era alta. Își privi interlocutorul cu atenție, încercînd să pătrundă dincolo de fruntea lui senină. „Mi-e sete, gîndi Arion –, dacă îmi dă încă un pahar din licoarea aia fără să-i spun nimic, e clar! Sfirșitul spectacolului, stingeți lumina! Întuneric!”

Omul se amuza de-a binelea:

— Dacă. Ți-e sete, servește-te singur! Ca să nu ai îndoieli...

Arion se dădu bătut. Bău sucul și vrăjit de gust își uită îndoielile.

— Ei, unde spuneai că am ajuns?

— E greu de spus, mai ușor ar fi să mă înțelegi, cu condiția să mă crezi. Din punct de vedere fizic, locul acesta este o singularitate în afara spațiului și timpului. Nu e naturală, ci a fost creată artificial.

— Uite ce e, interveni Arion, dacă e ceva secret nu te simți obligat... Du-mă înapoi, în pădure, bineînțeles, nu acolo sus, și gata. Mulțumirile ți le adresez anticipat, pe parcurs, sau ulterior. Eventual, în toate variantele. Renunță la tonul ironic: „Mulțumirile sincere...”

— În general, creierul omului este adaptat percepției în trei dimensiuni. Timpul este deja ceva abstract, o senzație inexplicabilă. Întors înapoi, totul îți va părea inefabil, imposibil de descris în cuvinte. Așa că nu-ți fie teamă. Dacă te întorci – accentuase pe „dacă” – nu va fi nici o problemă, nu de păstrarea secretului am eu grijă. Te vor crede nebun, în cel mai bun caz...

„Dacă? Ce vrea să zică cu asta?”

— Nimic amenințător, nu te neliniști. Tu vei fi cel care decide. Înainte însă am să-ți descriu puțin locul, am să-ți povestesc ceea ce știu eu despre el și ceea ce am putea face pentru a afla ce nu știm încă.

— Înainte de a începe să povestești țin să-ți spun că sînt hotărît să mă întorc acasă. Și asta cît mai repede...

— Pentru ceea ce vrei tu nu contează timpul. Ți-am făgăduit doar că te vei întoarce înainte ca prietenii tăi să anunțe că ai murit și asta indiferent de cît vei sta aici.

Arion îl privi neîncrezător. „Dacă nu aiurez, atunci am de-a face cu un nebun!”

— Nu-ți fie teamă, sînt în toate mințile. Uite, așază-te, pune-ți te rog casca asta, așa. Acum închide ochii...

Arion se supuse vocii persuasive, lăsîndu-se în voia viziunilor ce-l copleșeau.

Dincolo de fluviu se întindea o fișie de pământ mănos, după care începea marele deșert. O mulțime de oameni și animale se grăbeau undeva, însoțiți de corbi și șacali. Soarele, la zenit, împrăstia valuri de plumb topit peste creștetele viețuitoarelor, încercînd să moleșească gândurile unui popor care-l sfida cu prezența sa aici. Oamenii goi păreau aproape sălbatici.

Deodată, lumina a mii de sori izbucni incendiind nisipurile încremenite. Trei piramide luminoase coborau încet în apropierea caravanei. După cîteva clipe de nemișcare, oamenii s-au trîntit cu fața la pământ.

Piramidele au ajuns la sol, plutind la cîteva metri, fără să miște măcar un fir de nisip. Cîteva clipe mai tîrziu s-au așezat, mai întîi cea mare. Urmată de celelalte două. În cor se simțea o vibrație stranie, o muzică perceptibilă dincolo de timpane (infrasunete? – gîndi Arion), ce-ți creează o senzație de gol în torace.

Oamenii s-au ridicat, la început cu teamă, apoi, văzînd că primii n-au pățit nimic, au îndrăznit cu toții să privească piramidele cu ochii larg deschiși. Cei mai curajoși, probabil liderii grupului, au încercat să se apropie de piramide, pășind temători în urma cîte unui sclav, gata să fugă la cel mai mic semn suspect. Curînd, o barieră invizibilă i-a oprit, ca și cum s-ar fi lovit de un perete de sticlă.

Un tunet înfiorător sparse tăcerea, aerul deveni incandescent și luminos, părul li se ridica în cap, împrăștiind scînteii lungi.

STOP CADRU.

Peisaj de noapte. Piramidele strălucesc puternic, dar nu luminează nimic în jur. Din vârful piramidei mari pornește un fir incandescent către o direcție nedefinită, oscilînd în jurul zenitului. Din cînd în cînd, firul se despica într-o mulțime de alte fire, curbate dincolo de orizont. Totul era comentat într-o limbă cîntată, imposibil de identificat. STOP.

— Ce-i asta? întrebă uluit Arion, deschizînd ochii, un film SF?

— Nu ți se pare cam ciudat aparatul de proiecție?

— Hm, făcu Arion, trebuie să recunosc, așa ceva nu există... Cel puțin nu la noi. Deși principiul cred că-l bănuiesc... Dar ce-i cu piramidele?

— Nu știu nici eu mare lucru... Sînt nave, de un tip necunoscut, aș zice chiar de nebănuit. Însă cine le-a construit, ce căutau ele aici este o taină pierdută... poate pentru totdeauna. După cîte vezi și tu, par a fi servit de

model unor monumente. Chiar și așa, ca machete, au niște proprietăți destul de stranii.

— Dar cel care ți-a spus că sînt nave poate știa mai mult.

— Din păcate, nu. Înaintașul meu mi-a transmis tot ceea ce știa și el. Originea și caracterul lor au rămas învăluite în taină. Avem însă de la ei multe alte lucruri, adevărate comori, am să ți le arăt și ție. Poate vei rămîne aici în locul meu.

Arion îl măsura din ochi tăcut. O emoție din copilărie, de mult uitată, renăștea în el, făcîndu-l să viseze taine cumplite, mistere insondabile, comori. Locuri misterioase. Dar nu mai aveau farmecul din tinerețe. Doar nostalgia adultului în fața unor amintiri prăfuite.

— Ei, ce spui? Citesc în tine îndoiala...

— Nu sînt hotărît și, ca să fiu sincer, nici nu cred că mă poți convinge... Însă dacă vrei, mai arată-mi, știi... curiozitatea, îmi dau seama că nu trebuie să fac caz de ceea ce am văzut.

— Nu-ți fă probleme, ți-am spus doar că nu de asta mi-e teamă. În plus, cred că am găsit o cale de a rezolva mica noastră problemă, astfel încît să fim amîndoi mulțumiți. Vezi tu, eu sînt ultimul dintr-o serie lungă de păstrători, am fost selecționat cu grijă, educat ani buni în locuri tainice de către androizi special programați. Dacă ai ști cît de mirat am fost cînd am aflat că cel mai perfect dintre învățătorii mei era un automat biologic, ce îndoieli m-au cuprins atunci... El, atît de perfect față de mine, nu era decît un automat... ce puteam fi eu atunci? Ce puteau fi cei care l-au creat pe el, tainicii ayoni, conducătorii navelor piramidale?

Arion tăcea, privindu-i atent. Omul îi evoca un personaj de legendă, prezența sa avea darul de a-l face să se simtă bine, ca alături de un prieten de demult.

— De fapt, reluă gazda sa, în contactele mele cu ei n-am cunoscut decît androizi din ce în ce mai perfecționați. Pînă și sursa mea a construit-o un android... un fragment de stea ținut captiv...

— Dar care este rolul dumitale aici?

— Ei vezi, asta este deosebirea esențială între noi și androizi, faptul că avem darul să ne punem întrebări asupra sensului existenței noastre într-un loc și-un timp anume. Să nu crezi cumva că ei sînt niște roboți pur și simplu, nu, în nici un caz. Erau capabili să elaboreze cele mai sofisticate teorii științifice, să imagineze cele mai incredibile tehnologii, să pătrundă cele mai ascunse taine ale oceanului de informație în care se scăldau, dar unul măcar nu s-a întrebat, uitîndu-se în oglindă: cine sînt eu? Care este sensul a ceea ce fac? Dacă ar fi făcut-o, și-ar fi depășit desigur constructorii, dar

probabil că asta nu e cu putință., pentru că nu s-a întîmplat. Poate că ăsta este rolul meu, să-i trag din cînd în cînd de mîneacă, să-i opresc atunci cînd o iau razna..

— Vrei să spui că ei.. Că ei mai există?

Arion îl privi pe cel din fața sa cu o expresie plină de admirație.

— N-aș fi crezut niciodată!

— Ce spui, rămîi cu mine?

— Nu pot, îmi pare într-adevăr foarte rău, dar nu pot.

Omul îl privi înțelegător, fără supărare.

— Te înțeleg, și eu în tinerețe m-am frămîntat multă vreme... dar nu regret.

— Dacă n-ai avut familie, pe nimeni apropiat...

Arion sesiză că a făcut o gafă. Ochii celui din fața sa se înnegurară, apoi redeveniră senini, ca cerul după ploaie, între ei se ghici o clipă conturul firav ai unei tinere prințese. Arion l-a înțeles fără să se mire, capacitatea de a fi uimit i se epuizase.

— Te înțeleg, dragul meu. Te înțeleg, îi repetă omul.

— Iartă-mă, îi spuse spășit Arion, cred că am făcut o gafă...

— Nu-i nimic, amintiri prăfuite din alte vremuri.

Omul tăcu, privind fix în ochii lui Arion. În sinea lui, acesta se simți teribil de atașat de necunoscutul din fața sa. Timpul petrecut împreună păru redus la cîteva clipe. Simți un vag imbold să le prelungească, dar trebuia să plece. Lumea asta stranie și prea perfectă nu era a lui, aici totul era cunoscut, tot ce-și putea imagina avea o explicație. „Acum, ceea ce-ți închipui acum – îi șopti vocea din interior –, după ce te obișnuiești cu noua știință, imaginația va zburda în voie.” „Și tu cu ea, interesatule!” „Și eu... poate că EU sînt de fapt imaginația ta.” „Nu s-ar zice că suferi de modestie...” „Cine se aseamănă se adună.”

— De ce n-ai veni tu cu mine?

— Nu pot, menirea mea este să supraveghez grotă!

— De cine o păzești?

— De ea însăși, dar nu-i vorba atît de asta cît de o întreținere elementară a aparatelor.

— Totuși, eu în locul tău m-aș întoarce și aș veni din cînd în cînd aici, nu poți trăi așa, izolat de lume ca un pustnic. În plus, ești dator lumii. Nu poți ține totul numai pentru tine.

— Nu e chiar atît de simplu, nu uita că nici măcar nu știu de unde vin toate astea. Apoi, lumea se înarmează bine mersi și fără mine, de ce mi-aș aduce contribuția? Nu, încă nu a sosit timpul...

— Dar istoria? Toate datele pe care le ai aici răstoarnă complet ceea ce știm.

— Uiți că sînt incomplete, și apoi n-ar fi singurul conflict pe motive de genul acesta.

— Stau și mă mir cum nu ți-a trecut prin cap să explorezi timpul, să afli singur ce a fost la origine dacă nu ai altă posibilitate.

— Limita mea de manevră este doar de două mii de ani. Singur nu pot merge mai departe, am nevoie de cineva bine instruit, cel puțin ca mine, care să mă dirijeze de aici. Sau eu pe el. Altfel întoarcerea este imposibilă. Iar instruirea este foarte grea. Eu am stat șapte ani la Memphis ca să învăț numai abecedarul. Ție îți va fi mai ușor, ești deja destul de inițiat în cunoașterea lumii... Eu am venit aici ca cioban. Aprofundînd și adăugînd la toate acestea studiul moralei cunoașterii, cred că m-ai depăși în cel mult.. zece ani. În timp terestru, desigur, căci aici vectorul temporal este perpendicular pe cel local.

Arion îl privi mîhnit. „Zece ani... mă întorc bătrîn ca Ulise. Dar înțelept ca Zamolxe.”

— Cred totuși că ar fi mai bine să vii la noi, insistă Arion.

— Nu. Cel puțin nu acum. Mă voi gîndi, mă voi consulta cu înaintașii mei. Apoi... cine știe, poate voi veni. Iar tu. Dacă rămîi cu mine. Vei fi cel care va explora trecutul..

— Dar ți-am spus că.

— Mi-ai spus, e adevărat. Nu simți însă că te-ai rupe în două de-ai putea și jumătate ți-ai trimite-o în zorii istoriei?

— Ba da, însă...

— „Însă” se întîmplă că am posibilitatea care-ți va permite acest lucru... Să fii în două locuri și în două timpuri deodată, independent unul de altul, dar formînd aceeași ființă...

*

Arion își simți umărul scuturat de o mîină hotărîită. Deschise ochii, clipind, orbit de lanternă.

— Actele la control, i se adresează o voce autoritară.

Duse mașinal mîina la portofel și-l întinse omului în uniformă din fața lui. Cîteva clipe, acesta răsfoi documentele, apoi i le înapoie mirat.

— Va este rău?

— Nu, bîgui Arion, nu știu, nu.

— Atunci de ce dormiți în parc? Doar stați la cîteva străzi mai jos.

- A... am ațipit aici.
- Acuma, nu-i cam frig afară?
- O fi. Dar mi-a fost tare somn. Știți, oboseala, când se adună...
- Hai, omule, acasă, să te culci.

Arion se ridică împleticindu-se și porni spre ieșire, însoțit de milițian. După câțiva pași, au început să discute banalitățile care umplu viața omului în fiecare zi.

Ajuns în fața casei, se despărți cordial de omul legii. Sună la ușă și-i deschise soția.

- Ce faci, iubitele, n-ai plecat?
- Nu... am pierdut trenul.
- Și bagajul?
- Care bagaj?
- Rucsacul și ce ai mai avut la tine...
- L-am lăsat la servici.
- Și ce faci, pleci mâine?
- Unde?
- Păi, și se uită mirată la el, la munte, cu Glad, Gelu, Iancu...

— A... nu! Nu mai am chef, stau acasă, îmi prinde bine o săptămână liberă. Te rog să mă ierți, mă duc să mă culc, nu mai pot de oboseală, îți povestesc eu mâine.

Cîteva minute mai târziu. Soția îl găsi adormit în fotoliu. Îi mirosi respirația, clătinînd din cap nedumerită. „N-a băut nimic, oare ce o fi pățit?”

*

Glad și Gelu se grăbeau spre barul de pe malul râului, unde aveau întîlnire cu Iancu.

- Și mai ales nu uita ce ne-a spus locotenentul. Nici un cuvînt nimănui!
- Bine, dar ce sens are? Azi, mâine tot se va afla! replică Glad.
- Ai promis? Da! Atunci ce mai vrei? Uite-l pe Iancu la masa din colț.

Se așezară lîngă el, salutînd lumea de la masă, greu de cuprins dintr-o privire, poate și din cauza aglomerării de pahare.

- Ai copiat filmul? îl întrebă Gelu pe Iancu.
- Da, răspunse acesta.
- Atunci, hai să mergem!

— Mai stai puțin, să bem și noi o cafea, și una mică, spuse Glad, simțind că n-ar reuși să scoată nici un cuvînt în fața soției lui Arion.

- Iară faceți filme? hohoti un pletos la masă. Tot ăla superb cu patru

tipi care cară o ușă în spate?

— Lasă-i în pace, spuse o femeie, nu vezi că s-au certat cu nevestele?

Cei trei au fost salvați de nelipsitul bărbos, care bîntuia prin local recitînd „Scrisoarea III” a lui Eminescu, adaptată ad-hoc la un potpuriu eminescian, întrerupt pe alocuri de înjurături copioase culese din folclorul citadin local. Văzîndu-le masa plină, se așează cuminte într-un colț, întrebînd timid „Care e paharul meu?” I-au dat unul cu plăcere, se cunoșteau de ani de zile. De pe vremea cînd încă preda.

— Ce sărbătoriți astăzi, victoria lui Burebista? Cine mai ține minte ce s-a întîmplat atunci? Toți știu că Decebal a fost învins, dar de Burebista numai noi mai știm. Voi știți de ce e Deva cetate sfîntă? Nu știți... Pentru că „deva” înseamnă „sfînt” în sanscrită! Ei bine, o să mă întrebați, retoric, „Ce are sanscritei cu dacii?”. Nu vă răspund, vă întreb și eu pe voi. Degeaba, bineînțeles.

Nu-i răspunse nimeni. La masa vecină, un bărbat între două vîrste începu să răcnească, depășind probabil nivelul maxim admisibil:

— Și atunci m-am încleștat de comenzi și am împănat Messerul cu mitraliera. Uite așa: ta, ta, ta, ta, ta, ta, ta... ta. Ceva s-a blocat, dar am tras cu tunurile de bord: bum! bum! bum! bum! Pînă la urmă, tot l-am nimerit! Din coadă i-a ieșit o dîră lungă de fum, flăcările i-au cuprins ampenajul și a început să cadă urmărit de o mulțime de globuri luminoase...

Stătea la masă cu doi tipi bine făcuți, în ambele sensuri ale cuvîntului, care l-au înșfăcat fiecare de cîte o aripă, tîrîndu-l spre hangar.

Auzindu-i ultimele cuvinte, Iancu sări în picioare strigînd:

— Ce ai spus? Povestește mai departe, lăsați-l vă rog să povestească.

— Lasă-l, domnule, în pace, nu vezi că-i mut?

— Dar că Deceneu avea legături strînse cu druizii, știați? Și cu egiptenii...

Cuvintele se pierdeau în vacarm, fără ca vreunul din cei trei să le pătrundă înțelesul, depășiți la a doua comandă de tăria din pahar. Priveau năuci în jur, așteptîndu-l pe Arion, pîndindu-i intrarea ca odinioară. Din cînd în cînd se trezeau la realitate și mai comandau un pahar.

La garderobă, lui Glad i se păru ca aude pe cineva întrebînd de adresa lui Arion. Rămase cu gura căscată și degetul întins, dar Gelu îl trase de mîneacă, surd la explicațiile sale bîlbîite.

La început a fost doar el, întunericul și simțământul straniu că doarme și știe acest lucru, în general ascuns muritorilor care abia atunci cred că încep să trăiască. Apoi întunericul din jur se risipi, dezvăluindu-i un oraș ciudat, construit din piatră și lemn, prin care mișunau oameni bărboși cu chipuri hotărâte.

Se văzu și pe sine, îmbătrânit de curgerea vremii, într-un grup de care mulțimea se îndrepta cu respect. Privirea îi era însă undeva afară, ochi străini ai unor gânduri străine ce nu reușeau să-și recapete trupul. În zare, un soare imens, roșu, își săvârșea trecerea prin zi. Frunzele tremurau, mîngiate de boarea serii, pe care însă nu o simțea.

O clipă se făcu din nou întuneric, risipit însă de imaginea sa proiectată pe nori, cu fața către el. Atunci și-a auzit și vocea, șoptind din toate direcțiile un cântec de care îi fusese dor. „Mă vezi? mă auzi?” „Da, te văd, te aud... TU ești EU?” Îi răspunse un rîs copios: „Ce naiba, de cînd nu te-ai mai uitat în oglindă? Nu te mai recunoști?” Privi îndelung la șinele care dormea liniștit în fața sa. „Oare... cine pe cine privește?” „Unde ești?” se întrebă învins de curiozitate. „Depart, la cîteva sute de kilometri și două mii de ani în urmă.” „Arată-mi!”

Ochii i se delectau cu frînturi de istorie. Voievozi, mari preoți, palate, orașe, drumuri îi defilau în fața ochilor. Unele scene îi apăreau în detaliu, ca efigia unui inel egiptean pe mîna unui domnitor, altele în fugă. Apoi din nou stătu față în față cu sine. „El unde e?” „Nu știu, ne-am despărțit acum doi ani, meșterea ceva la un aparat” „Ți-a fost greu?” „Ai văzut bucurie care să vină de la sine?” „Două mii ani... Ce ai făcut atîta timp?” „Am călătorit... contra curentului.” „Ai fost și la Kogaion?” „Am fost, dar era mult prea devreme, încă nu e timpul.”

„Mai arată-mi!” „Nu te grăbi, trebuie să mă trezesc.” „Pleci, mergi mai departe?” „Desigur, pînă la capătul lumii.” „Vezi să nu treci de big-bang... te aștept!” **„Așteaptă-mă, în visul de mîine.”** „La revedere”

Nu-i auzi răspunsul. Țipătul isteric al soneriei electronice îl făcu să sară din fotoliu. Soția era deja la ușă

Pe palier, Gelu se clătina cu un rucsac în mînă. Glad, incapabil să-și miște picioarele, rămăsese jos, plîngînd pe o bancă, Iancu ofta într-un taximetru, căutîndu-și împreună cu șoferul adresa în buletin.

Femeia deschise ușa, zărimdu-l pe Gelu care-i întinse mut rucsacul și un buchet de flori de toamnă, încerca să articuleze ceva fără să reușească să scoată decît niște sunete jalnice, în cel mai bun caz asemănătoare unui

scîncet, apoi izbucni în lacrimi, șoptind „din crizantemă-n crizantemă... s-a dus”. Speriată, femeia își chemă soțul.

— Arion, vino repede, Gelu a pățit ceva!

Arion se ivi în cadrul ușii. Gelu căscă gura privindu-l. Încercă să spună ceva, dar picioarele i se înmuiară și se prăbuși, lansînd un oftat al cărui efect antimicrobian din păcate nu a fost testat.

Femeia se uită cînd la Gelu, cînd la soțul ei, rămas încremenit în ușă. O mie de întrebări i se învîrteau lui Arion prin cap, își amintea vag de „impulsuri elastice în lanțul causal al evenimentelor ce aranjează perturbațiile temporale”, semnificația însă îi scăpa. Umbra unui vis ciudat îl împiedica să ia contact cu realitatea. Cufundat în gînduri, nu auzi ușa liftului deschizîndu-se, deși în blocul său funcționarea liftului era o adevărată sărbătoare. Nu auzi pașii apăsăți ce răsunau pe hol. Nu auzi decît o voce plăcută, venită parcă dintr-un vis, rostind pe un ton monden:

— Stimată doamnă, în lipsa gestului cuvenit ce ar trebui făcut de către soțul dumneavoastră, aici de față, însă complet depășit de evenimente, îmi voi permite să mă prezint singur: Kesarion Breb, un prieten din drumețiile sale montane.

Arion păși ca hipnotizat spre el, trecînd peste trupul lui Gelu, care încerca să se învelească în pardesiu. Își strînseră mîna puternic, privindu-se în ochi. Arion simți vîlul uitării risipindu-se.